



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# SORANER - *bladet*

*Månedsskrift for Soransk Samfund*

Årgang 72 . Nr. 9

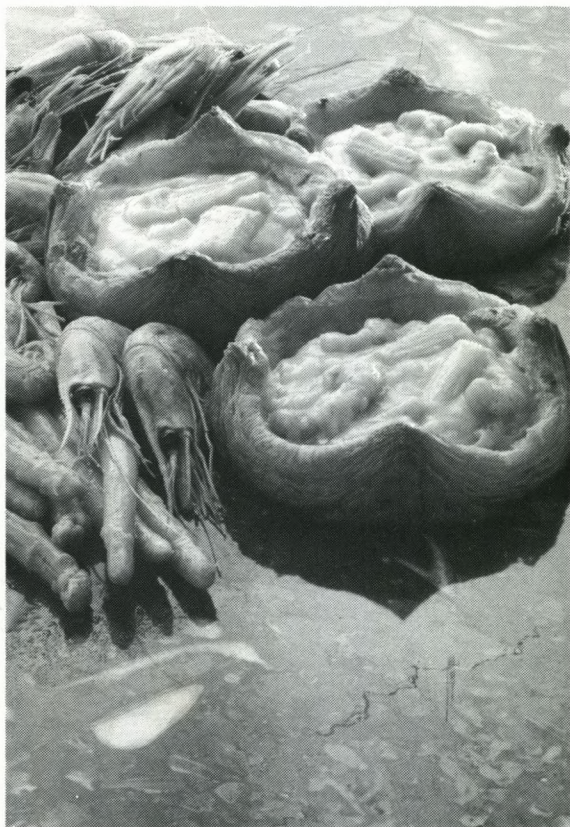
November

1987



De gamle smukke armstole, tegnet af Peter Malling og fremstillet af hofstolemager C. Ibsen til indvielsen i 1827, restaureres og bevares som led i møbleringen på Hovedbygningen.

Friskere end  
friskbagt



**Mette**  **Munk**<sup>TM</sup>

Mette Munk A/S · Göteborggade 5, P.O. Box 9 DK 5100 Odense C. Danmark · Telephone 09 13 44 13



## Rejsen til Amerika *Af Kurt Bresson (S 45).*

For nogle år siden tog vi, min ældste søn og jeg, og »gjorde Amerika på 11 dage«. Vi burde dermed være kommet i rekordbogen. Da rejsen først nu publiceres, ventet vi herefter en slags udnævnelse.

Forhistorien er kort: Jeg havde en gammel moster, som sikkert huskes af mine samtidige for sin medfødte godhed. Hun sagde: »Jeg har sparet nogle penge op. Dem skal du arve, men du skal bruge dem, før jeg dør, så jeg kan se, at du bruger dem fornuftigt«. »Tak«, sagde jeg, »vi rejser til Amerika, jeg har hørt om sorte-bonden fra Knudstrup (Jens Harboe, S 43), han skal have bygget en hel by med egne hænder, den vil vi se».

Knap havde vi tænkt tanken, før vi stod i New York. Vi boede på Hotel Waldorff Astoria, og her satte H.E. sig foran de 12 TV-kanaler, mens jeg gik på bar i kælderen. Her sad en mand, som ville lokke mig ud i nattelivet, måske slå mig ned. Jeg afslog høfligt, hvorpå han begyndte at skælde mig ud, alle danskere var det værste rakkerpak, han selv var skotte. Vi har aldrig tilgivet jer, at I lagde Jarlen af Bottwell i lænker, det er uhævet. Jeg havde netop været i Faarevejle, hvor jeg havde set Jarlen (det kan man ikke mere, hvorfor dog?), og jeg kunne derfor bringe en frisk hilsen, men hans humør blev dårligere, og vore veje skiltes. Det var en aften mørk og kold i december. Empire State rugede tungt, folk gik krumme mod vinden og sne.

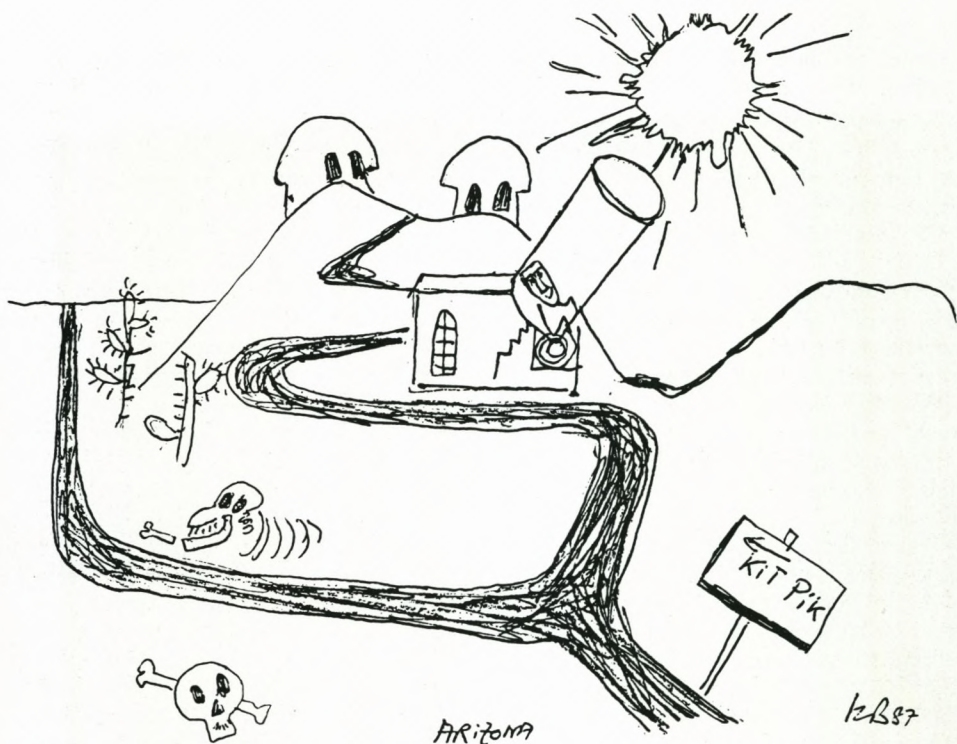
Næste dag tog vi hurtigtoget til Washington DC. Vi slog op på journalistnavnene, som havde hovedansvaret i Watergate, og Hans Erik ringede til den ene. Heldigvis var der optaget, det er bedre, vi rejser anonymt i denne verden. Jeg kiggede ud af vinduet fra 7. etage og så nede på gaden en kidnapning. En kvinde blev skrigende stoppet ind i en bil, kom ud igen, men fik en over nakken, akkurat som i film. Men dette var virkelighed. De tre mænd med pistolerne så sig omkring og

op, så jeg fik hurtigt trukket hovedet ind. Efter en stund gik vi ud og så på White House, lige derinde går han rundt, på Capitol, ligesom i det gamle Rom.

Derefter Airspacemuseum og Planetarium. Det er imponerende og stort, tænk, at de kan. På den anden side af plænen var Tut-Ank-Amon på besøg. Man følte sig som trukket i historiens elastik, det har været, det er her og nu, og hvad i fremtiden, ude i rummet, når jorden er brugt op, næste galakse, hvor stort er det hele, og hvorfor udvider rummet sig – på bekostning af hvad? Vi fik ikke svar på disse spørgsmål ved denne lejlighed, men er inspireret heraf gået i gang med at lede efter svaret og er foreløbig nået til nye spørgsmål, også formuleret af Niels Bohr: »Behøver vi at fatte?«. »Selvfølgelig«, svarer Einstein.

Den tredje dag fløj vi til Arizona med mellemlanding i Dallas, Skammens by. Vi huskede den flimrende TV-film, hvor han sank sammen, vi talte om Ruby, den kræftsyge værtshusholder, der skød præsidentmorderen, hvis det var ham, og vi repeterede, at alle de, der har beskæftiget sig med Kennedymordet og er kommet for tæt på, selv er døde. Hvem er det, der styrer dette land, Johnson? I Arizona stod kaktus på den mexikanske ørkenslette, af og til lå et udtørret skelet. Vi havde lejet en bil og kørte til Kit Peak, Solobsektoriet. Her stillede vi os indeni kikkerten, så stor som Runde Tårn og så mod solen og dens corona, som flammede op. Sådan – i 6 milliarder år – og nu vores små 85 til 90 år, derefter atter 6 milliarder år, før dette system er brændt ud som en flagermuslygte.

Astronomerne sov, så vi listede af igen og kørte mod den mexikanske grænse i brændende sol. Bagi lå 2 liter mælk. Og vi kørte – hvor stor er den ørken, og hvor længe rækker en tank benzin og 2 l. mælk, før vi må stoppe og lade os finde som skelletter? »Næste vej på venstre hånd«, sagde jeg uden at røbe min ængstelse, så er vi



### Solobservatoriet.

ved grænsestationen, og vi fortsatte ca. 80 km og fandt vejen og så, at vi var reddet. Den mexikanske regngud var tavs og til-lukket, hans ofre slap fra ham. Hvornår skal vi drikke al den mælk, spurgte Hans Erik.

Ude i Old Tuscon steg en cowboy af hesten og gik langsomt hen imod prærie-banken. Pludselig lød skud, og han faldt død om, uden blod, så faldt en ned fra et tag og døde, og efter ham nogle flere, nogle vred sig først lidt. Sådan rigtigt. Vi var lamslåede. Hvordan slap vi levende væk? Der lød en klokke. Den var 16, og de døde rejste sig op, fyraften. Vi gik lidt rundt i kulisserne til denne western. Der var ingenting. Hvor lidt er ingenting, når man netop har haft illusionen om livs-fare?

Grand Canyon åbner sig helt pludselig. Hans Erik steg ud først og gik hen til kan-ten og et stykke til, om bag en klippe. Min skræk blev større end landskabet. Hvad skulle jeg gøre alene, han var faldet flere

km ned til jordens bund, hvor en grøn tråd var en flod. Alt var stivnet i mig, da jeg listede mig forsigtigt svimmel om hjør-net. Der stod synderen og vippede for at se rigtigt ned. Hvorfor bliver man vred, når man skal blive taknemmelig? Han syntes, jeg var lidt pylret, men med alde-ren tiltager svimmelhed for højder, sagde Mogens Fog, har vi nogen forklaring på det? Jeg kom i tanker om Odinstårnet, resterne af Lillebæltsbroen, som de havde stablet op. Dengang var det jo ikke farligt, når vi så hele Fyn rundt.

I indianerkiosken ved Canyon-kanten meldte vi os ind i Sherokesersamfundet, de har altid haft min sympati, og hver gang vi mødte en med læderstrop om hal-sen og et blikskilt med et hemmeligt tegn, smiler vi og angiver med en dæmpet håndbevægelse: hævn over vore fæller, hvid mands død!

Hans Erik foreslog, at vi kvittede natu-ren og tog til unaturen, Las Vegas. Det var hans formål med at tage med rundt at



vinde 1 million dollars, så kan vi rejse hele livet. Vi gik ind. – »Så er det ud«, sagde en 2 m høj bevæbnet neger. Jamen. Ud, sagde han, ingen børn her. Da det gentog sig et andet sted, afstod vi fra spillelidskaben. »Vi havde sikkert også tabt alle vore penge«, sagde HE, han havde været næsten ved målet, som Moses ved Kanaans grænse. Vi slentrede forbi gifte- og skilsmissebutikkerne og nåede et nattefly til Los Angeles.

Her blev vi modtaget af fjern familie, som ingen havde haft kontakt med siden 1724, 10 generationer før. I den ene af deres biler kørte vi mod syd forbi Palm Springs, hvor skuespillerne bor, når de ikke bor i Hollywood. Og her fandt vi byen, som Jens Harboe har bygget. »God dag«, sagde jeg, da han kom frem i døren, goddag – og han tøvede lidt, så kom det: »Hvad satan, er det dig? Vi blev kørt op i bjergene, hvor Ellen fra Birkerød havde smørrebrød, og snakken gik om øl og brændevin. Derede bor Frank (Sinatra) og der Bob (Hope), han er en fedtsyl, og der Burt (Lancaster), han holder sin kæft – og her kom Nixon, men han kvajede sig,

så det står tomt. »Se her«, sagde Jens, »nu skal jeg vise dig, hvordan man bygger en skov«. Og vi blev ført ud i en palmeskov, som ikke havde været der for 10 dage siden. Grav et hul og sæt et træ, som er flyttet med rod og det hele, fidusen er vand. Her var der ingenting, før jeg gravede i 1947. Nu er her en by på 14.000 indbyggere med hospital og universitet, opkaldt efter Eisenhower.

»Hvem er borgmester?«, spurgte jeg, »og hvordan har I valg?«. Jens så på mig og sagde: »Jeg vælger«.

Så var dagen forbi, og vi kørte hjem, næste dag skulle Jens og Ellen i privatflyet til Canadas fjelde til deres hytte for at stå på ski. Vi tog videre til San Francisco. HE spurgte mig mange gange, om Jens var mafia. »Nej«, svarede jeg, »du ved godt, det er Frank«.

I Frisco lå San Diegostranden lys, og Stillehavet var stille. Vi kørte gennem den store skov med de tykke træstammer, så tykke, at en af vejene måtte gå igennem træet. Men vi mistede orienteringen og kørte ind i en slags lejr for at spørge om vej. Der gik jeg lige i favnen på en stor



Byen, som Jens Harboe (S 43) har bygget.



politiofficer med skudklart gevær. »Hvor er vi«, spurgte jeg, og soldaten så stærkt på mig: »Du er kommet i ungdomsfængsel«. Jeg tænkte på vort Matadorspil, hvor der står: Gå i fængsel, hvis du passerer start, får du ikke 200 kr. eller sådan noget. Det var dog ikke værre, end at vi snoede os ud og tilrette tilbage til byen lige i solnedgangen, hvor alle højhusenes glasfacader glødede – det syn kan være turen værd. Vi boede som sædvanligt på Kings Western og gik en tur i stadmidten, hvor sporvognene kører ad stejle bakker, akkurat som på Ironsidefilmene. Hvert minut kunne vi møde ham på vej til en mordopklaring. Men vi havde nu set ham i studierne i Hollywood, hvor han slet ikke sad i en kørestol i slem lammelse. En af deltagerne i omvisningen råbte, da hun så ham: »My God, Mr. Ironside, but he can walk«, og så besvimelede hun. Vi andre kølige nordboere tog dette og andre tilskikkelser i stiv arm, specielt da vi i et lille tog kørte langs søkanten, hvor den store haj (JAWS) lå i vandskorpen og lurede på os og med eet gabte, så vi kunne få den illusion, at hele toget blev slugt. Men realistisk var det, så vi fik gysset, også da de tændte ild på en hel by, så den brændte rigtigt. Ilden blev slukket, og byen stod dér intakt. Hvordan bryder jeg mig ikke om at vide. Det virkede som en tryllekunstner, der kan narre sit publikum, uden at man behøver at vide hvordan. Det er det, der er fidusen her.

Fra Frisco vendte vi i retning nordvest mod Buffalo via Chicago. Mellemlandning i denne by var kort, og der var i de minutter ingen mord eller sære ting, som vi kunne tage med os, så derfor satte vi os til rette og sov. Fra sydens sol over mellemtemperatur i vesten kom vi til fimbulvinter ved Niagara. På hotellet fortalte de, at min kuffert var væk. Men vi var for trætte, og først kl. 6 a.m. bankede det på døren, og der stod kufferten, den havde været i London en tur. Frem og tilbage. Den næste dag besøgte vi Niagara.

Den, der har været ved Niagara, vil vide, at man forbavses over to ting, nem-

lig at floden løber mod nord, og at vandfaldet derfor vender i denne retning, altså ikke »nedad«, som på verdenskortet. Og den anden ting er, at man tager vandfaldet ind om natten. Så er der alligevel ingen, der ser på det, og man kan udnytte vandmasserne til EL gennem nogle store turbiner. At nogen har turdet flyde i en tønde ned ad faldet, forstår jeg ikke; at vedkommende døde af det, forstår jeg godt. Det er stort, men vi så os mætte og kørte en tur ind i Canada langs grænsen med smukke villaer for de rige med store græsplæner og stille træer med rim og sne.

Den sidste rejse var i sidste øjeblik, vi kom med fly til New York, før det hele brasede sammen i flere meter sne. Al trafik standsede i næsten 1 uge, så vi i aviserne, da vi kom hjem.

I New York igen gik vi rundt i fed julestemning, og folk stod på skøjter inde midt imellem de høje huse. Santa Claus red her og der på sit rensdyr, og udsmykningerne var forfærdelige. Men FN bygningen var et syn, og her gik folk ud og ind med deres mapper. Pludselig lød der en stemme. »Davs, hvad laver du?«. Det var min tidligere kollega, som nu var folketingsmedlem og stærkt imod abortloven. Hun havde et ærinde i FN for at tale for den sag. Vi blev vist rundt på en anden måde, end de fleste ved dette bekendtskab. Og fornemmede, at væggene var tålmodige for alle de ord, de måtte høre. Men det er vel den eneste vej frem at tale sig til rette, selvom det går langsomt, og selv om ord er de værste, man kan bruge, fordi sproget er en hindring i sig selv, trods simultantoversættelser.

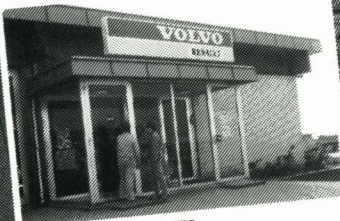
Kennedy Airporten er som alt andet i Amerika kæmpestor, men blev mindre og mindre, jo højere vi kom op. Vi havde set den, da vi kom ned fra Buffalo og lå i venteposition 1 time og kredsede omkring byen. Frihedsgudinden set 14 gange. Den er grim.

Lyset blev slukket i kabinen, og efter 11 dage stod vi i Kastrup igen, parat til flæsketeg og rødkål.

*Kurt Bresson (S 45).*



# -go'måde at vise navn på...



*SRI\* LYSSKILTE får din  
forretning til at virke mere  
øjnefaldende, præsentabel,  
tiltrækkende... og den vil  
blive set – dag og nat:*

*SRI\* LYSSKILTE er  
fremstillet på bag-  
grund af højtudviklet  
og rationel teknik på  
moderne fabriksanlæg.*

*Rekvirer vort  
farvekatalog  
– eller et besøg af  
en SRI\*-konsulent!*

- \* LYSSKILTE
- \* LYSFACADER
- \* SPOILERS
- \* BILTAGSKILTE
- \* BOGSTAVER
- \* NEON
- \* BALDAKINER
- \* MARKISER

# SRI\*

# lysskilte

Hovedkontor:  
Øresundsvej 7  
6715 Esbjerg N

Vest for Storebælt, tlf. 05 14 33 33  
Øst for Storebælt, tlf. 01 57 88 33





# SORANSK SAMFUNDS 125-års JUBILÆUM

Lørdag den 12. december 1987 kl. 18.00

i Odd Fellow Palæet i København

VELKOMSTDRINK

3 RETTERS FESTMIDDAG

Vine ad libitum

KAFFE / TE

PETIT FOUR

1 Cognac/Likør

FESTTALE

ved Arne Østergaard, rektor 1958-81

SVEND ERIK WORMS SORØFILM

DANS TIL SORØ-ORKESTER

KUVERTPRISEN

er efter tilskud fra Samfundet 300,- kr.

250 kan deltage, påklædningen er festdragt.

Hvert deltagende medlem af Soransk Samfund kan medbringe en ledsager. Bar forefindes.

Tilmelding hos kassereren INDEN 15. NOVEMBER 1987

**FINN HARLANG**

**Dronningens Tværgade 30**

**1302 København K.**

**Giro 4 00 17 10**

Af hensyn til bordplacering bedes årgang angivet ved tilmelding.

*Bestyrelsen.*

# Translokation 1987

Ved translokationen 1987 overraskes det store fornemme Margrethebæger til skolen, der havde vundet kostskolernes pokalturering, der begyndte i 1922 og er spillet siden bortset fra en afbrydelse under den anden verdenskrig, hvor transportvanskelighederne var for store. Den blev sidst vundet af skolen i 1973. Kun skade, at pokalen er så værdifuld, at den må gemmes i en sikker boks og ikke kan stå fremme til beskuelse.

*Dommer Thorkild Sanders og Hustrus legat* med fortrinsret for skilsmissebørn eller forældreløse er uddelt med 1.000 eller 2.000 kr. til følgende 38 elever, ialt 73.000 kr.

*10. klasse:* Christina Baagø, Rikke Baagø, Mia Nielsen, Christine Herd, Frans Rediin, Lars Therp.

*1.g spr.:* Kirsten E. Larsen, Jaques Rudiengaard, Michael Teusch, Robert Walker-Nygaard, Ole Fleischer, Martin Veise, Birgitte Krogh, Lena Reimer, Philip Thomsen, Nicilas bennetzen.

*1.g mat.:* Dorthe Richardt, Steen Schnack Nielsen, Lene H. Nielsen, Jesper Wermuth, Klaus Erik Lund, Olivier Coutte, Thomas Mason, Anne K. Ærtebjerg.

*2.g spr.:* Lars Larsen, Lisa Frederiksen, Katrine Bauer, Signe Bøgelund Jensen, Mads Toft, Dorte Højlund, Anna K. Larsen.

*2.g mat.:* Maren B. Krogh, Ian Steenstrup, Christoffer Flensborg, Trine Ramlyng, Simon Bjerrem. Jensen, Jakob Madsen, Anne-Kr. Meinild, Tina L. Carlsen, Gitte Jensen, Pernille Wolfsberg, Morten T. Svendsen, Pia A. Hansen, Joachim Ærtebjerg.

*3.g spr.:* Michael Bøgh, Susanne Judson, Heidi Mogensen, Anna A. Petersen, Laila Thomasen.

*3.g mat.:* Trine Bjerre, Stefan Hanski, Carsten Hansen, Morten Jelert, Rasmus Brøndh. Nielsen, Pernille Radsted, Michael Skourup.

Endvidere uddeltes følgende legater:  
*Rektor Raaschou Niensens Mindelegat* til Rasmus Brøndholt Nielsen, 3z.

Sorø kommunes Legat: Nicolai Bundgaard, 3b, og Pernille Jensen, 3b.

Albert Reimann Hansens Fond til Berit Johansen, 3a, og Dorte Jørgensen, 3x.

Privatbankens Legat til Dorte Kastberg, 3y, og Eva Karina Jensen, 3b.

De 200 raske gamle Soraneres Legat til Johnny Petersen, 3u, Tina Henriksen, 3y, Pernille Radsted, 3x, Peter Stadelund, 3a, Lasse Tryde, 3u, Hans Peter Lorensen, 3z, Søren Hermansen, 3x.

## Det Lyngbeckske Soranerlegat

Udbetalte legater foretaget i 1986 til følgende: Henrik Ranch Jacobsen, Morten Gervil, Niels Axelsson, Jan Grøndal, Lise Lotte Bjørking, Thomas Vejlemand, Leif Roth Hansen, Anders Broe, Lone Isabella Rolsted, Allan R. Petersen, Ole Kjærulff, Jens Nonbo Andersen, Lone Nonbo Andersen, Lars Lemonius, Cecillie Hansen, Ulrik Dickow, Christian Sarauw, Tonny Chr. Holdorf Petersen. Ialt kr. 120.300,-.

Desuden udbetaltes som tilskud til jubilæumsfest, Sorø Akademi kr. 50.000 og tilskud til Cricketklubben »Soranerne« kr. 6.000.

## Soranerslips

Mørkeblå, grå eller sorte med skolmærket, **kr. 75,-**.

*Blazermærke* med guldtrækkeri og alt det dyre, **kr. 90,-**.

*Soranermærke* til jogging, **kr. 5,-**.

Alt incl. porto.

Send check til:

**Adjunkt Per Høiland**  
**Klosterporten**  
**4180 Sorø**



# Teatre i New York

Foredrag ved soraner-frokosten den 3. september 1987 af Hans Andersen.

»Amerikansk teater« leder uvilkårligt tanken hen på Broadway i New York i en sådan grad, at vi er tilbøjelige til at sætte lighedstegn mellem de to ting. Men amerikansk teater står også for os stærkt knyttet til navne, tænk blot på Eugene O'Neill, Arthur Miller og Edward Albee, dramatikere hvis værker behandler menneskets ubodelige ensomhed, men også håbet, der vinker et eller andet sted, motiver der for nogen måske synes udpræget »amerikanske«, men som i virkeligheden er alment menneskelige.

Ved Broadway forstås et lille område på omkring én kvadratkilometer med 36 teatre i dag. Her lå i tyverne 66 biografteatre, i 1928-29 blev der solgt tolv en halv million billetter! Men depressionen satte ind, og teatrene solgtes til andre formål. I dag oplever man en renæssance, i det gamle område kappes man om alt det nye, de gamle biografteatre restaureres og genåbner som teatre, og nye bygges. Nu er det ikke filmforestillinger, men musicals, der er »in«, teaterforestillinger der ikke blot »beskriver sig selv«, men som også har et »budskab« udover det underholdningsmæssige. Musical'en er simpelthen »amerikansk teater«, hvor alting kan lade sig gøre, for eksempel er »Les Misérables« af Victor Hugo (1802-1885) genopstået som musical! Den havde premiere i Paris, hvor den gik i et halvt års tid uden at vække særlig opmærksomhed, men London fik fat i den – hvor den gik i to år – og i marts i år kom den omsider op på Broadway, hvor den blev en stor succes. Sligt synes os/ufatteligt, men fang sentimentaliteten i det og lad iørefaldende musik befordre »budskabet« eller »historien«, og det kan lade sig gøre set med amerikanske øjne!

Her kommer vi ind på noget, som vi karakteriserer som typisk anglo-amerikansk: de gigantiske succes'er der løber i enorme tidsrum. Englænderne har tradition for det, tør man vel nok sige: »The

Mouse Trap« går på 37. år i London! At komme til dilettantforestilling i Broust er en større oplevelse! Men det er sjovt, netop fordi det er en »oplevelse«! »Phantastics« på 27. år i New York, 11.000 gange i ét træk på samme teater! Andre forestillinger går på 13. år! Der er noget for enhver smag: »Old Calcutta« på Edinson Hotel – den havde gået i London – er fyldt med sjofle vittigheder, og publikum består for en stor del af asiatiske turister og ældre herrer, tyskerne tager sågar deres sønner med! Succes'en er enorm ... på 18. år! Men amerikaneren er vred på alle de englændere, der kommer til New York og optræder; mange tilhørere kommer helt fra det yderste west, og mange forstår ikke det engelske (!), så »vindfødte« overtager jobbet. Bøtten vendes: »Cats« på Wintergarden eksporteredes til London, den beskriver Broadway selv i skikkelse af en korpige, der fik chancen undervejs og blev »star« – selveste the American Dream omsat til Broadway – så hen og se den!

Billetspriserne er høje, de dyreste kostede i 1985 47.50 \$, og de er steget siden, men nu vil folk ikke betale mere. Priserne har stået i bero siden »Les Misérables« kom op i marts, og det er ikke umuligt at få billetter: gå hen til billetkontoret på det pågældende teater klokken 10 a.m. og køb en billet til nettopris, dvs. uden provision til mellemforhandler! Og man *kan* godt få fingre i en billet til halv pris i »billigboden« på Times Square! Broadway er ikke bare teater, men også penge, og disse penge kommer ikke først og fremmest fra skatteyderne! Hvis vi siger, at teatrene i Danmark får 90 procent fra det offentlige, er det modsat i New York, her kommer 10 procent fra det offentlige, mens 90 procent stammer fra private sponsorer og billetsalget. Og sponsorerne skal have sig betalt, de er knaldhårde forretningsfolk – de såkaldte »engle« – der forventer at få flere hundrede procent i rente af deres investeringer.



Pengene forventes tilbagebetalt efter det første halve år, forestillingen løber! Men ganske almindelige forretningsfolk sætter også penge i teatrene for at få hurtigt udbytte. Man havde i sin tid store vanskeligheder med at finde en sponsor til Tom Jones' forestilling »Phantastics«, men forretningen synes lukrativ efter 27 år på scenen, den har forrentet sig med 8842 procent! Det er *overskuddet*, det drejer sig om i teatervirksomhed på Broadway, penge, penge og atter penge! Og det er d'herrer investorer, der afgør, om en forestilling skal gå videre fra den såkaldte forpremiere (hvortil entréen er billigere) til den egentlige premiere. I denne forbindelse er det interessant at konstatere, at kun en halv snes af premiere-forestillingerne løber over én måned!

Det *politiske* teater er underspillet på Broadway – der er flere røde faner på scenerne i London! – men ellers er der teater for enhver smag: fra det mest fremragende – f. eks. Shakespeare, der selvfølgelig findes mellem de 10 procent af forestillingerne, der støttes af det offentlige dvs. byen New York – og til det rædselsfuldeste bras. Men under alle omstændigheder: New York byder i dag på et enormt rigt teaterliv – tag derover og oplev det!

(Paul Rantzau ref.  
*salvo errore et omissione*).

## Batøk på Fyn

»Heldigvis lykkedes det i år efter sidste års pause igen at få arrangeret batøkkamp for os gamle soranere på Fyn. Vi mødtes Grundlovsdag kl. 14 på Langø hos Knud og Jane Thybo. De bor yderst på Langø med udsigt til vand bogstaveligt hele horisonten rundt, og på grunden vil der altid kunne findes et sted af passende fugtighed til en batøkkamp. Vi var næsten alle mec. koner, hvoraf to ovenikøbet var gamle soranere. Den ældste var 84 år, og den yngste var student fra 84.

Det tog lidt tid at få gang i spillet, og titler kom kun langsomt i vejret, men ret pludselig og uden at nogle lagde rigtig mærke til det – ellers var der måske blevet mere kamp? – var Flemming Borch Jensen pave. Så var det tid til at spise de medbragte madpakker, hvortil Faxe bidrog, så pakkerne gled lettere ned. Vi måtte sidde indendøre for at spise, men kaffen kunne vi få udenfor, og så begyndte nogen efterhånden at drage hjem, men andre ville nu gerne vise, at de var godt tilfreds med stedet og blev til over midnat«.

Erik Lind (S 31).



Skovtursdeltagere på Absalons hjemsted. (Finn Harlang, fot.).



# Nogle kalder ham filosof – andre for landsbytossen

*Danmarks første vinbonde, Aton Andersen (R 33), fyldte 70 år  
den 29. juni 1986*

*Af Sv. Aage Therkelsen*

Danmarks første vinbonde, Aton Andersen, Toften 11, Juelsminde, fylder 70.

Han solgte sin vingård »Chateau Lilleknold«, i Klakring sidste år, men han kommer der stadig en gang imellem, for, som har udtrykket det, at feje gulvet eller for at skrive et par visdomsord på tavlen i sit gamle kontor.

Der står et par stykker i forvejen:

F.eks. dette: »Kommer du til denne dør med gode tanker, er du velkommen

– kommer du med onde tanker, har du endnu mere behov for at være velkommen!«.

## **Filosoffen og landsbytossen**

Apropos visdomsord så er Aton Andersen kendt for at skrive mange læserbreve i aviserne.

Nogen kalder ham filosof – andre landsbytosse.

Hvad er forskellen?

– I mine øjne er der faktisk ingen forskel, siger den snart 70 årige kæmpe, der morer sig over både sig selv og over borgerskabet.

– Filosoffen pakker måske sine ord lidt mere ind, men landsbytossen gør til gengæld ingen røverkule af sit hjerte, erklærer han, og han tilføjer:

– Jeg godtager begge karakteristikker, men jeg sætter nok mest pris på landsbytosse.

– Også fordi det altid er morsommere at læse om landsbytossen end om filosoffen.

## **Vidunderligt at blive gammel**

Aton Andersen tager en dyb indånding af sin uundværlige pibe.

Så siger han:

– Det er vidunderligt at blive gammel, for så får man pludselig en masse tid til at gøre alt det, man ikke nåede, mens man var ung.

– Man skal bare sørge for hele tiden at have noget at grine af.

– For mit eget vedkommende elsker jeg at åbne for 05.00 pressen. I den er der – i modsætning til de andre presser – som regel noget skægt.

– Forleden fortalte speakeren, at socialdemokraterne og kommunisterne i Sverige ville gå sammen om at hugge syv milliarder kroner af forsikringsselskabernes formuer.

– Det var de samme forsikringsselskaber meget fortørnede over, for det er jo formuer, som de – udelukkende – har skabt i kraft af gunstige skattelove.

– I den forbindelse må jeg give Karen Blixen ret, da hun i sin bog på Rungstedlund i et af sine essays skrev, at hun havde på fornemmelsen, at demokratiet gør mere for dem, der ikke behøver det, end for dem, der behøver det.

– Det gælder også i Danmark.

– Og nu kommer det sjove!

– De svenske forsikringsselskaber vil indbringe deres sag for menneskerettighedskommissionen i Luxembourg, og jeg ser allerede i ånden de danske pengeinstitutter gøre det samme, når regeringen inden længe indskrænker deres muligheder for billige udlån til bilkøb.

– Hvad om de samtidig beklagede sig over parkeringsmulighederne ved menneskerettighedskommissionens bygning i Luxembourg. Disse pladser er jo nemlig overfyldt med Rolls Royce' r, Bentley' er og Porcher – næsten alle i millionklassen.

– Jeg tænkte videre.

– Jeg tænkte, om det ikke snart er på tide at oprette en menneskerettigheds-kommission for dyr i Luxembourg med henblik på vore burhøns, vore tremmelkalve og vore SPD-grise.

– Man kan nemlig kende et samfund på den måde, det behandler sine børn, sine gamle og sine dyr.

## 70 – støvets år

70 år siges at være støvets år?

– Det lyder fint, og det var fint for indtil ca. 50 år siden.

Det er kendetegnende for os nordboere, at allerede før vikingetiden var de gamle out.

– De ku' ikke mere, der var ikke mere brug for dem, de tærede bare på de ofte sparsomme fødemidler.

– Men i dag er der mange flere herlige, åndsfriske mennesker, end der var for 50 år siden.

– Tænk bare på folk som Lise Nørgaard og den gamle justitsminister N. Busch-Jensen, der flyttede fra alderdomshjem, da han var 99, fordi han ikke kunne holde ud at være der mere.

## Derfor er de herlige

– Hvorfor er de ældre mennesker herlige og mere åndsfriske end tidligere?

– Det skyldes nok flere ting. Bl.a. bedre ernæring og bedre sundhedspleje.

– Allerede som barn fik jeg at vide, at det er ens simple pligt at holde sig selv sund og rask for at undgå at lægge andre til byrde, og i dag bliver folk næsten tvunget til at holde sig sunde og raske, næsten ligegyldigt om de ønsker det eller ikke.

– Se f.eks. i TV hvad der bliver gjort for alkoholikere og narkomaner – det er ikke småting.

– En filminstruktør erklærede forleden, at TV-Avisen dræber virkeligheden. Er du enig i den betragtning?

– Ja, men det gælder ikke bare TV-Avisen, det gælder alle medier. Det er nok, fordi det ikke er nogen nyhed, at hunden bider posten, men nok hvis posten bider hunden.

– Eller sagt på en anden måde: – Hvis

tre unge laver ballede i Vejles gader en lørdag nat, så ofres der megen spalteplass på dem i avisen om mandagen, mens man ikke skriver en linie om de 20.000 andre unge, der opfører sig ordentligt.

– Det kan måske siges at give et fortegnet billede af virkeligheden, men sådan er det bare.

– Men jeg kunne svært godt ønske mig, at alle medier: Aviser, radio og TV, prioriterede det positive, det gode i tilværelsen, højere, og det negative, det onde, lavere, for det er nu engang sådan, at det barn, der vokser op med kærlighed og forståelse, vil få en helt anden indstilling til livet, end det barn, der bliver moppet.

– Og det forekommer mig, at massemedierne mopper samfundet.

## Jeg glædede mig til at blive gammel

Aton siger sluttelig: – Når man bliver ældre, begynder man at fundere over, hvad lykke er.

– Jeg ved det knap nok endnu, og måske når jeg aldrig frem til definitionen.

Det er en sørgerlig kendsgerning, at uniformen er blevet afskaffet. Det er uden tvivl sket med de allerbedste menneskelige kvaliteter som baggrund. Men når man ser i dag, hvor børn mopper hinanden, og børn f.x. næsten tvinger deres forældre til at anskaffe sig et bestemt mærke i snit og tøj, så er her et glimrende bevis for, at noget, som vi mennesker foretager os ud fra de bedste menneskelige intentioner, ofte netop udløser det modsatte.

Som barn var jeg en overgang dybt betaget af Grimm's eventyr, og en dag spurgte jeg min moder, hvad en konge egentlig var for noget. »Jo«, svarede hun, »en konge kan du kende på, at når han taler med sin minister, har ministeren på fornemmelsen, når han har talt med kongen, at han har talt med en kollega«.

Det samme gør sig gældende, når det gælder en håndværker eller en »soldat« – for at blive i brødrene Grimm's ånd.



## Soranske dødsfald

KEAN MOGENSEN (1950)

29. juni 1935 – 11. august 1987

HANS QVADE RASMUSSEN (R 28)

16. august 1910 – 28. august 1987

HARRY JØRGENSEN (S 50)

28. januar 1932 – September 1987

OVE MOURIER (R 29)

18. december 1912 – 23. september 1987

GUNNAR MARQUARD

2. oktober 1901 – 18. august 1987

JØRGEN VALENTIN EWALD

8. april 1935 – 28. november 1985

EINAR WENTZEL FROBERG (S 24)

14. februar 1906 – 8. oktober 1987

*Rettelse til dødsfald i oktobernr.*

*Johan Dahlerup* er død 27. juli 1987.

*Carl E. Kragerup* er død 21. juli 1987.

*Christian Henrik Traugott* hedder i dødsannoncen Chr. Henrik *Schwensen*.

AKR.

## Runde fødselsdage i november 1987

1. Godsejer Thorkil Fleuron Dahl (f. 02, R 20), Valnæsgård, 4840 Nørre-Alslev.
2. Lærer Jørgen Heuckendorff (f. 37, S 56), Udegårdsvej 25, 9970 Strandby.
4. Læge Finn Becker-Christensen (f. 37, S 57), c/o Lund, Anemonevej 19, 4600 Køge.
4. Bogholder Peter Bruun (f. 37, S 56), ska. Carl Plougs Vej 9, 1913 Kbh. V.
5. Fuldm. Ragnhild Hoffmeyer (f. 07, '25), Ordrup Jagtvej 173, 2920 Charlottenlund.
6. Kt.chef Børge Baggesen (f. 07, R 24), Regensen, Torvet 7, 4180 Sorø.
6. Mag. scient. Kjeld Frellesvig (f. 37, S 56), Niels W. Gades Gade 23, 2100 Kbh. Ø.
8. Kt.chef Erik Bille (f. 27, R 44), Søstræde 17, 4180 Sorø.
8. Læge Frode Gam (f. 17, S 36), Tårnvej 4, 2610 Rødovre.

8. Grosserer Napoleon Nolsø (f. 17, '35), Krosslid, 3890 Vágur, Færøerne.
  9. Borgmester Jørgen Buhl (f. 17, R 35), Balneario Monte Hermoso, Corr. Dorego F.C.N.G.R., Pcia Buenos Ayres, Argentina.
  9. Kr.chef Theodor Jochimsen (f. 07, R 25), Nærum Hovedgade 75, st., 2850 Nærum.
  10. Kt.chef Harry Lærkholm (f. 27, S 46), Amager Landevej 46, 2770 Kastруп.
  11. Godsejer Lauritz Jørgensen (f. 12, S 31), Søllested Gaard, 4920 Søllested.
  11. Murer Karl Wichmann (f. 07, '23), Korsgade 18, 8500 Grenå.
  12. Dir. Johan Ludvig Dahlerup (f. 1897, S 15), Hareskov, Skovalléen 8 C, 2880 Bagsværd.
  13. Læge Bertel Bruun (f. 37, S 56), 969 Park Ave, New York, NY 10028, USA.
  16. Tandlæge Jørgen Vermehren (f. 12, '27), Kystvejen 72, 4400 Kalundborg.
  19. Tandlæge Georg Knudsen (f. 02, S 21), Edisonsvej 5, 4.th., 1856 Kbh. V.
  20. Lektor Oluf Bohn (f. 27, S 46), Marselis Boulevard 32, 8000 Århus C.
  21. Grafiker Johs. Raunsø Gommesen (f. 1897, S 16), Dyssegårdsvej 48, 2860 Søborg.
  29. Arb.formand Jakob Mikkelsen (f. 12, M 29), ska. 3890 Vágur, Færøerne.
  29. El-ing. Niels E. Werner (f. 37, R 55), ska. Kornmarken 20, 3060 Espergærde.
- Ska. = sidste kendte adresse; hvis nogen kan give oplysning om de pågældende, bedes de meddele det til Per Salling, Højgårdstoftens 264, 2630 Tåstrup.

*Af ovennævnte 23 er kun 8 medlemmer af Soransk Samfund.*

*Red.*

## Holbergs fødselsdag – og lidt til

Om Holbergs fødselsdag overhovedet er den 3. december, er meget usikkert; H. G. Olrik diskuterer det indgående i artiklen »Ludvig Holbergs fødselsdag«, trykt som kronik i »Nationaltidende« 2.12.1940 og genoptrykt i den af Jes Olrik udgivne antologi fra 1959: »H. G. Olrik: Ludvig Holberg – undersøgelser og kronikker«.

Selv om Olrik når frem til, at 6. november muligvis er en rigtigere dato, råder han dog til fortsat at fejre Holberg den 3. december ud fra den filosofi, at når det alligevel er umuligt at afgøre sagen helt sikkert, kan man lige så godt blive ved med at gøre, som man plejer.

Og det gør vi så; og dermed bliver *torsdag den 3. december 1987* en rigtig soraner-dag. Vi starter foran det kgl. Teater kl. 09,15 med kransenedlæggelse (eller rettere: -ophængning) ved Holbergs statue. Derefter er der som sædvanligt kranssekaffe på »Café au Lait«, Gothersgade 11. Kl. 12,00 er der julefrokost på »Prag«, og her vil der traditionen tro dels blive trukket lod om et eksemplar af Soranerbogierne (vinderen kan selv vælge, hvilket bind han/hun vil have) og dels afholdt bogauktion til fordel for Soranerbladet.

Auktionen vil både omfatte bøger af og om dagens fødselar og soranske specialiteter som »Soransk Tidsskrift« (næsten komplet), Adolph Stenders 4 Sorø-drengebøger, Viktor Bruuns »Med stækkede Vinger«, Sorø-bindet af K. K. Steinckes erindringer, samt meget mere.

Skulle man så have lyst til mere soransk samvær, kan man jo deltage i det obligate Nachspiel på »Erik den Røde« på hjørnet af Amagerbrogade og Hallandsgade. Der kan man forresten også støde til – vi plejer at være der omkring kl. 14,30.

*Per Salling.*

NB! Der arrangeres IKKE teatertur den 3.12. i Det kgl. Teater.

## Holberg-fest i Århus

Soransk Samfunds jyske afdeling festligholder Holbergs fødselsdag med en teatertur i Århus fredag den 4. december kl. 20. Vi skal opleve Dickens »Et juleeventyr« på Århus Teater og siden spise en let souper. Pris for hele arrangementet 100 kr. pro persona. Begrænset antal pladser. Tilmelding til Hans Andersen, Dr. Holstvej 1, 8230 Aabyhøj, tlf. 06 25 62 90.

---

### MEDLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 90,- i 1987. For medlemmer fra og med årgang 1980 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 55,-. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse herom gives til:

#### Soransk Samfunds kasserer:

Direktør Finn Harlang  
Dronningens Tværgade 30  
1302 København K.  
Telefon 01 13 86 66  
Postgiro 4 00 17 10  
Kontingent giro 3 27 13 07

---

OBS – Årgang 86 er kontingentfri.

---

#### Postændring – Kontingent m.v.

|                   |                   |
|-------------------|-------------------|
| SOR-data          | SOR-data          |
| Soransk Samfund   | Dr. Tværgade 30   |
| Dr. Tværgade 30   | 1302 København K. |
| 1302 København K. |                   |

---

#### Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND stiles til:

Formanden, borgmester Ib Juul  
Herlev Rådhus, Bygaden 90  
2730 Herlev  
Telefon 02 94 06 33

---

#### SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig  
Kongebrovej 28  
4180 Sorø  
03 63 08 57 (bedst 18-19)

---

#### SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang  
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.  
01 13 86 66

---

Sorø Bogtrykkeri  
Alleen 9, 4180 Sorø  
03 63 05 75

---



2079



1069

00

BIBI BACHE

ORDRUP JAGTVEJ 42 C

2920 CHARLOTTENLUND

Adressendringer og re-  
klamationer rettes i Skan-  
dinavien til det lokale  
postkontor.

Indhønt tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

**MERCEDES-BENZ****4300 HOLBÆK**Hovedvej 4  
(03) \*43 41 22**4400 KALUNDBORG**Slagelsevej 162  
(03) \*51 11 66**4500 NYKØBING Sj.**Autogården  
(03)\* 41 11 22**LYNGE & SØN A/S**

INTERNATIONALT ANTIKVARIAT

SILKEGADE 11 - DK  
1103 KØBENHAVN K.  
TELEFON (01) 15 53 35Sorø Akademis  
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med**Pindstrup Mosebrug A/s**

Pindstrup

8580 Ryomgård

Telefon (06) 39 61 00

**SAAB**  
**DACIA**

Salg - Service

Aut., -forhandler

**NIELS THIELE**

Automobiler

**STENLØSE**

Tlf. (02) 17 00 72